

Nr 2025

av herr Fridolfsson i Stockholm

i anledning av Kungl. Maj:ts proposition 1973:129 med förslag till lag om anställningsskydd, m. m.

Förslaget i propositionen 1973:129 om väsentligt längre uppsägnings-tider än för närvarande innebär en latent kostnadsökning för företagen i ett läge där en driftsinskränkning inte kan förutses och således inte anpassas till de förlängda uppsägnings-tiderna. Vid en jämn åldersfördelning bland de anställda mellan 20 och 65 år är den genomsnittliga uppsägnings-tiden ett tredjedels år eller 4 månader. Från företagsekonomisk synpunkt innebär detta att företagens latent skuld till de anställda ökar.

Arbetsbrist förorsakas i de flesta fall av krafter som ligger helt utanför arbetsgivarens kontroll. Exempelvis har legotillverkare med få avnämare en beläggningstid som i flertalet fall till och med understiger den genomsnittliga uppsägnings-tiden. Lön till de anställda skall således i dessa fall garanteras de anställda under längre tidsrymd än den tid som verksamheten kan planeras. Den ökade skuldsättning som blir följden härav har allvarligt oroat flertalet mindre och medelstora företag, när det inte samtidigt vidtas några åtgärder för att ekonomiskt underlätta för företagen att bära den ökade skuldbördan.

Det är uppenbart att ett företag som vill arbeta med en sund ekonomi måste gardera sig för att inte hamna i en sådan situation att en tillfällig driftsinskränkning eller partiell företagsnedläggelse leder till så starka likviditetspåfrestningar att hela företagets fortbestånd äventyras. En gardering mot detta kan främst ske genom att företagen ges ökade möjligheter att reservera medel ur företagens rörelse. För att inte företagens kreditvärdighet skall försämrats och banker och andra borgenärer säga upp lån eller kräva bättre säkerheter är det synnerligen angeläget att en skattefri avsättning möjliggörs till de latent uppsägningslönerna. Eftersom avsättningen är till för framtida latent löner, ter sig skattefriheten naturlig och borde maximeras till vad som är rimligt med hänsyn till rörelsens omfattning, lämpligen omkring 30 procent av ett företags totala årslön.

Det torde ta flera år för de flesta företag innan en betryggande fond har skapats genom avsättning av resultatmedel till latent uppsägnings-löner. Under uppbyggnadstiden kan risken vara stor att en tvungen driftsinskränkning och personalminskning ekonomiskt inte kan bäras av företagen. Särskilt för de mindre och medelstora företagen blir detta ett problem, eftersom möjligheterna att omplacera arbetskraft oftast är mycket begränsade. Man bör därför undersöka möjligheterna att staten träder in som garant för att finansiera en oförutsedd personalminskning för företag med upp till 199 anställda under förslagsvis en femårsperiod,

intill dess företagen i egen regi lyckats bygga upp en fond för detta syfte. Första året skulle vart och ett av företagen svara för 1/5 av ett eventuellt ekonomiskt åtagande och staten för 4/5. Följande år skulle fördelningen ändras med 1/5 mer för företagen och 1/5 mindre för det allmänna.

Med stöd av vad som anförts hemställs

1. att riksdagen hos Kungl. Maj:t anhåller om skyndsamt utredning och förslag angående skattefri avsättning till latent uppsägningslöner,
2. att riksdagen hos Kungl. Maj:t hemställer om utredning av möjligheterna för att staten, förslagsvis för företag med upp till 199 anställda, står som ekonomisk garant under ett antal år vid oförutsedd personalminskning med avtrappning intill dess företagen i egen regi byggt upp fonder enligt 1.

Stockholm den 30 oktober 1973

FILIP W. FRIDOLFSSON (m)

i Stockholm

